

ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Η περίοδος της ακμής
(27 π.Χ. – 193 μ.Χ.)

Η παρακμή και το τέλος της Δημοκρατίας

- Το δημοκρατικό πολίτευμα παρακμάζει τον 1^ο αι. π.Χ. Αιτίες:
  - Εμφύλιες συγκρούσεις
  - Φιλόδοξα σχέδια ρωμαίων στρατηγών
  - Οι μεγάλες κατακτήσεις δημιούργησαν μια νέα πραγματικότητα. Η Res Publica, με την οποία οργανώθηκε και μεγαλούργησε η Ρώμη, δεν μπορούσε πια να είναι επαρκές για την οργάνωση και τη διοίκηση της Ρώμης

Πώς φτάσαμε στο τέλος της Res Publica ;

Συμμαχικός πόλεμος

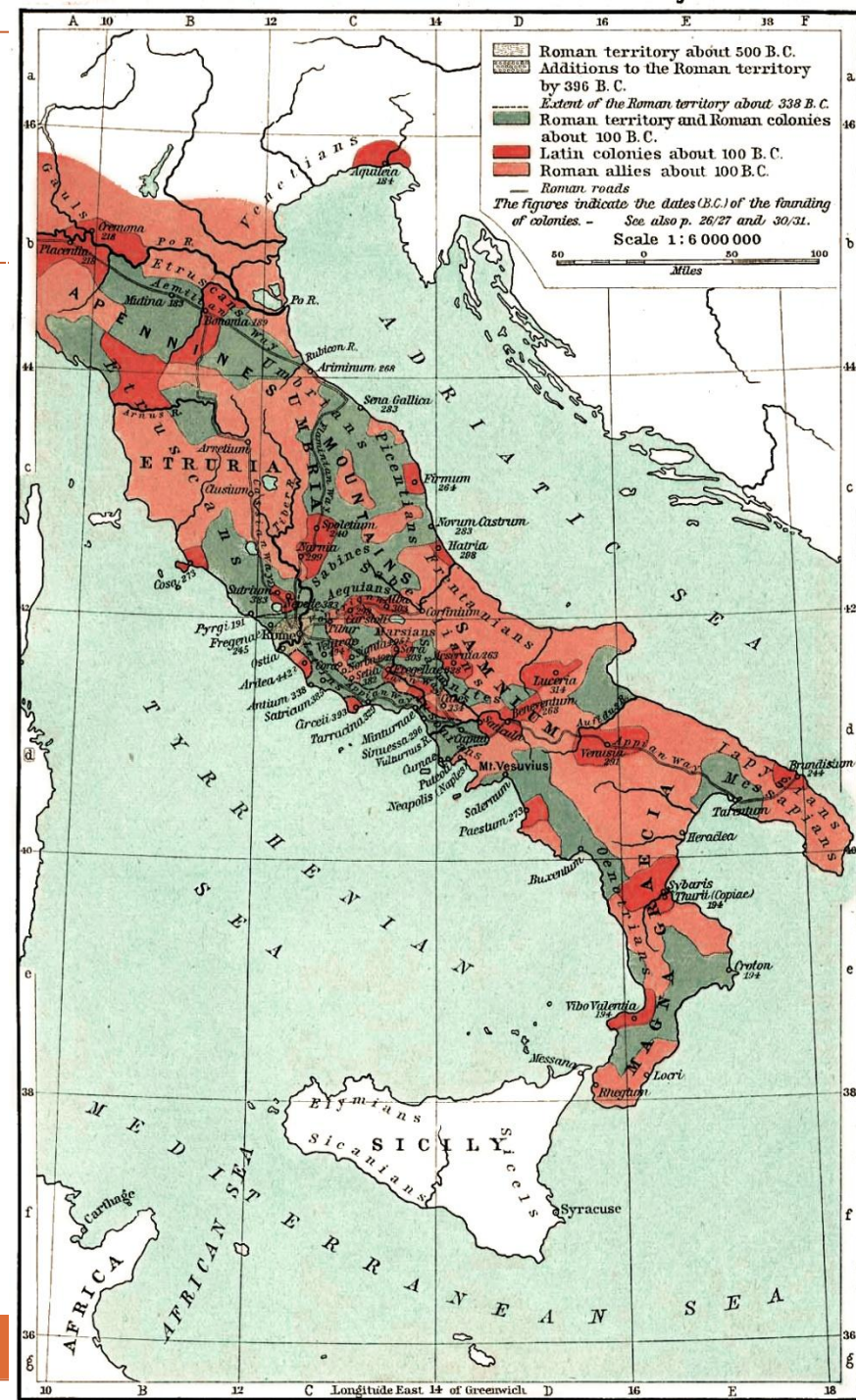
- 90-88 π.Χ.: Εξέγερση Ιταλιωτών
- Όλοι οι κάτοικοι της Ιταλίας μπορούν να γίνουν ρωμαίοι πολίτες

Εμφύλιοι πόλεμοι

- Φιλόδοξοι στρατηγοί
- Αριστοκρατικοί (συγκλητικοί)
- Δημοκρατικοί (απλοί πολίτες)
- Οι πολιτικές συγκρούσεις οδηγούν σε ένοπλες συγκρούσεις

Συμμαχικός πόλεμος bellum sociale

Εμφύλιοι πόλεμοι

Μάριος vs Σύλλας

- Ο Σύλλας γίνεται δικτάτωρ

Καίσαρ vs Πομπήιος

- Ο Ιούλιος Καίσαρ γίνεται ισόβιος δικτάτωρ – τέλος της Δημοκρατίας

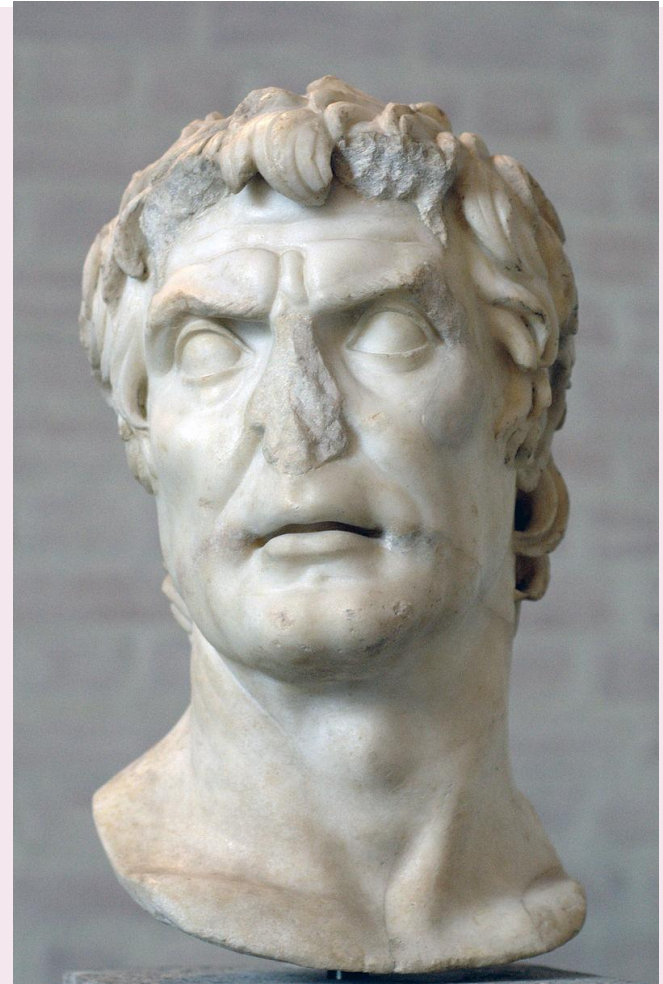
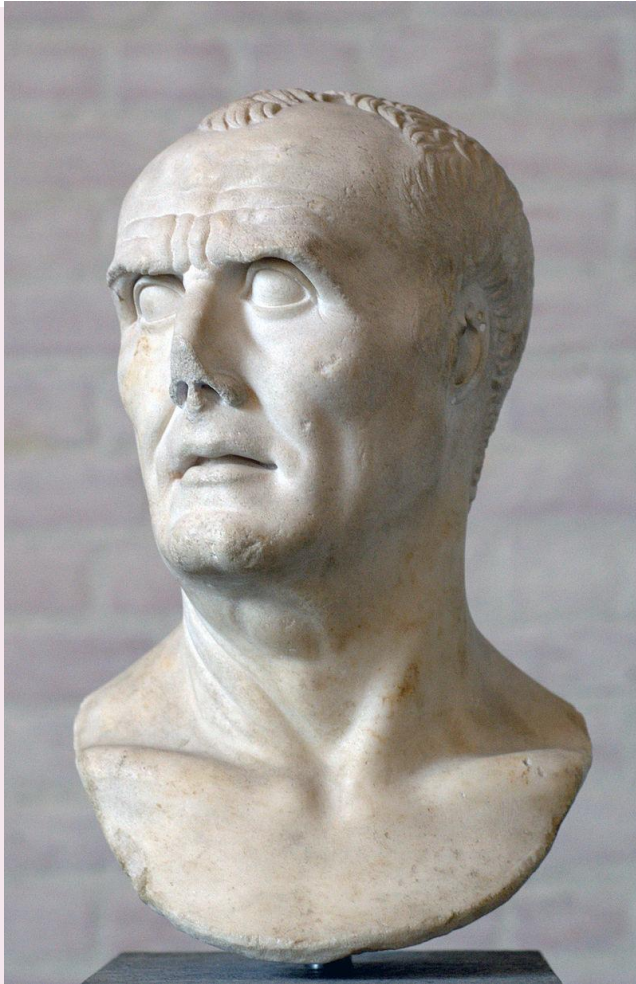

Αντώνιος vs Οκταβιανός

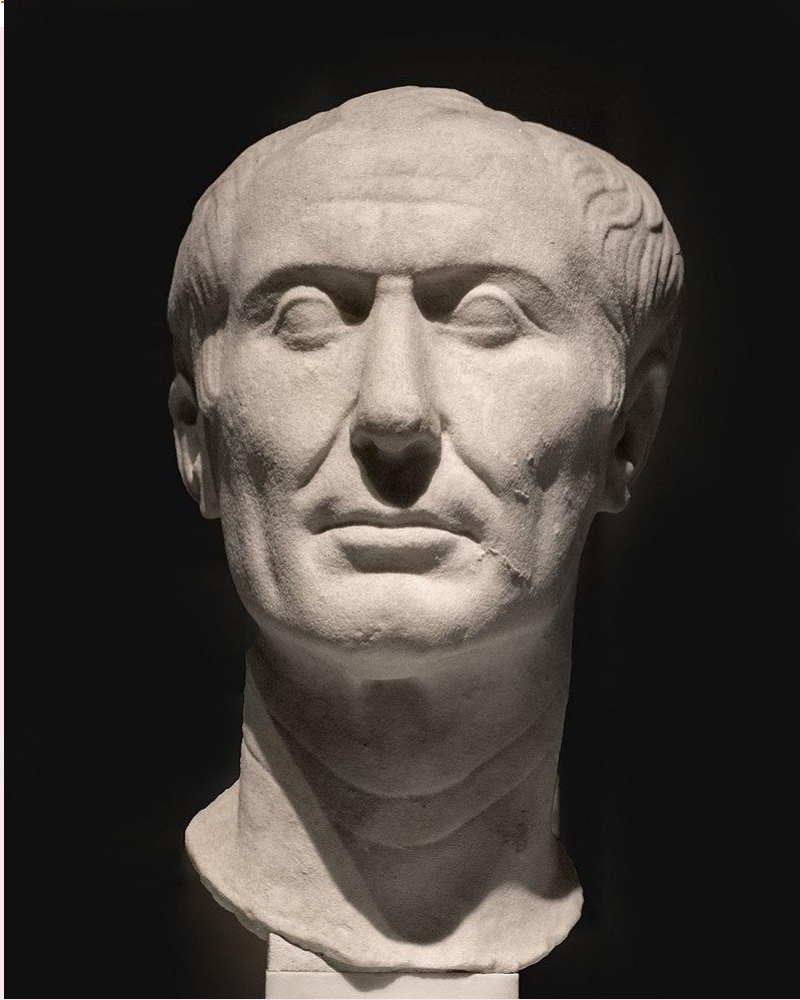
- 31 π.Χ. Ο Οκταβιανός νικά στη μάχη του Ακτίου
- Προσαρτά την Αίγυπτο
- Η εξουσία στα χέρια του Οκταβιανού – ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Εμφύλιοι πόλεμοι: Μάριος vs Σύλλας

Εμφύλιοι πόλεμοι: Ιούλιος Καίσαρ vs Πομπήιος

Εμφύλιοι πόλεμοι: Μάρκος Αντώνιος vs Οκταβιανός

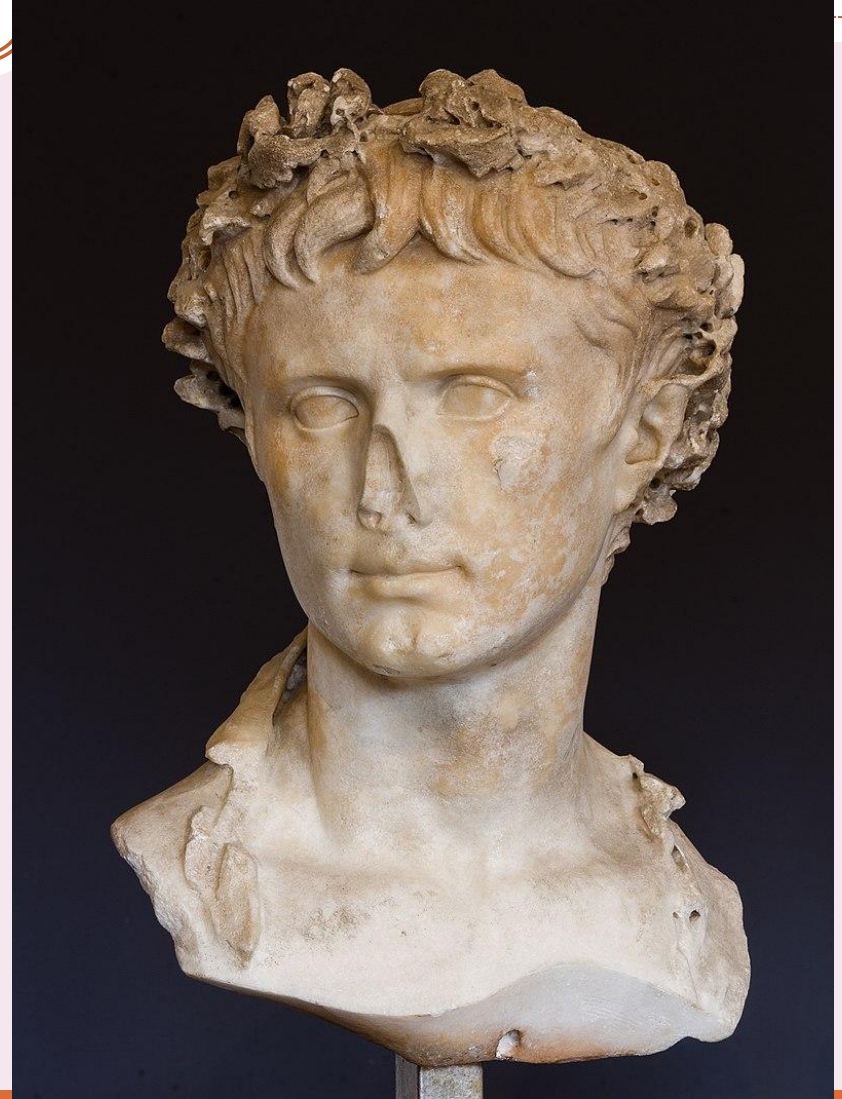

Κλεοπάτρα

Οκταβιανός Αύγουστος

- Εγκαθιστά ένα ιδιότυπο μοναρχικό καθεστώς (καλυπτόμενο πίσω από τίτλους και αξιώματα της δημοκρατίας)
- Δύο αιώνες ειρήνης και ακμής [Χρυσός αιώνας του Αυγούστου]
  - Εδραιώνεται ο θεσμός του αυτοκράτορα
  - Νέος ρόλος του στρατού
  - Επέκταση των συνόρων του κράτους
  - Πνευματική ανάπτυξη

Οι Αντωνίνοι

- Σειρά αυτοκρατόρων που δεν ήταν από την ιταλική χερσόνησο
- Φροντίζουν για την ανάπτυξη των επαρχιών
- Βελτιώνουν τη δικαιοσύνη
- Παίρνουν μέτρα για τους κοινωνικά ασθενείς
- Προσαρτούν νέα εδάφη
- Επικρατεί ειρήνη στη Μεσόγειο (PAX ROMANA)
- Διάδοση στις νέες περιοχές του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού.

Antoninus Pius

Marcus Aurelius

Lucius Verus

Commodus

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ
27 ΠΧ – 14 ΜΧ

Η ναυμαχία στο Άκτιο Επικράτηση του Οκταβιανού

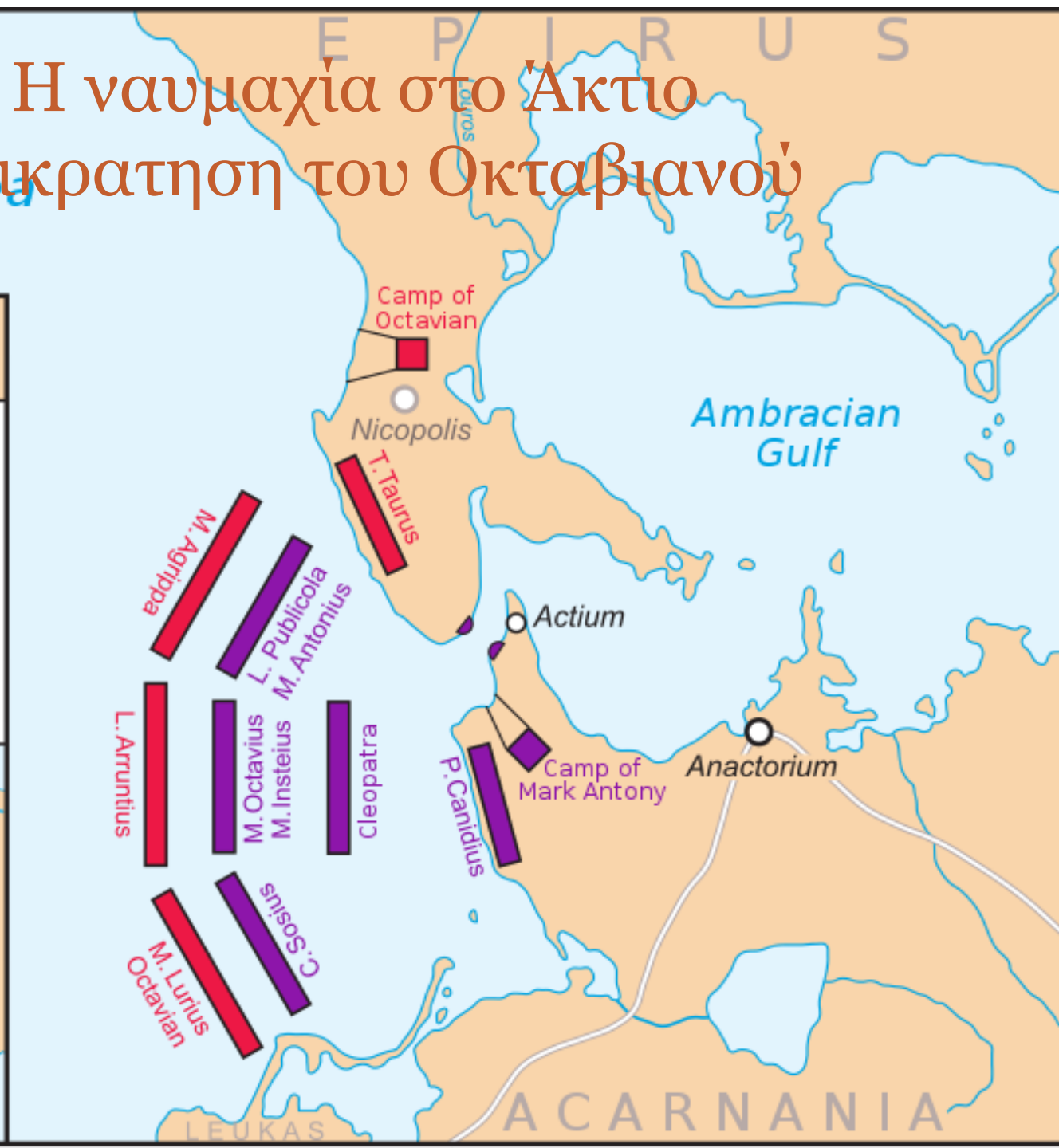
Battle of Actium

2 September 31 BC

Order of Battle

- Octavian
- Mark Antony
- Coastal fortification
- Walls

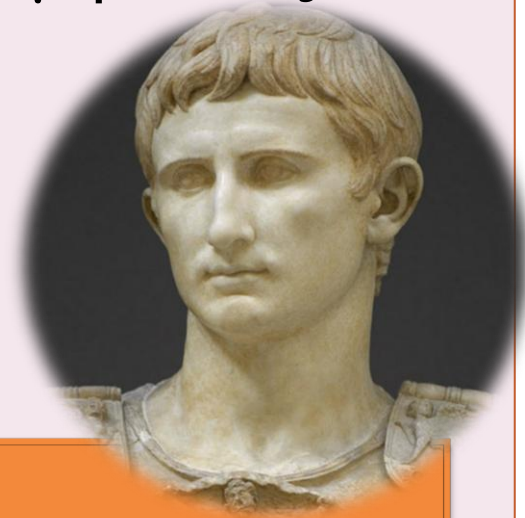
0 20 km

Μετά τη ναυμαχία στο Άκτιο

- Κόπωση των ρωμαίων από τις εμφύλιες συγκρούσεις
- Στόχος η επικράτηση ειρήνης και τάξης
- Ο Οκταβιανός
  - κατανοεί τα μηνύματα της εποχής
  - Οργανώνει την κοινωνία σε νέες βάσεις
  - Προσπαθεί να συνδυάσει

Ενίσχυση της κεντρικής
εξουσίας για να
μπορέσει να υπάρξει
ειρήνη και ασφάλεια
στο ρωμαϊκό κράτος

Να μην ενοχλήσει τα
δημοκρατικά αισθήματα
των ρωμαίων

Πώς έγινε Αυτοκράτορας ο Αύγουστος

Δεν δέχεται το αξίωμα του δικτάτορα

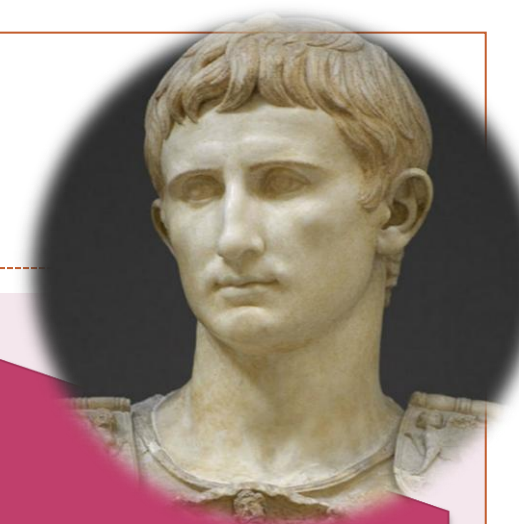
Αφήνει τη Σύγκλητο και τον λαό της Ρώμης να του «δώσουν» με την ψήφο τους τις εξουσίες

Συγκεντρώνει στο πρόσωπό του όλα τα αξιώματα με την ψήφο των ρωμαίων

- Ύπατος
- Ανθύπατος
- Δήμαρχος
- Ιμπεράτορας (ανώτατος στρατιωτικός αρχηγός)
- Πρώτος πολίτης του κράτους (princeps)
- Μέγιστος αρχιερέας (pontifex maximus), ανώτατος θρησκευτικός άρχοντας

Όλες οι εξουσίες στα χέρια ενός

Έχει
συγκεντρώσει
όλες τις
εξουσίες στα
χέρια του, αλλά
δεν μπορεί να
τις ασκεί όλες
μόνος του

Δημιουργεί το
Συμβούλιο του
Αυτοκράτορα

- Συμβουλευτικό
σώμα που τον
βοηθά στην
άσκηση της
εξουσίας

Αποφεύγει τον
αυταρχισμό
Συμβιβαστικές
μέθοδοι στην
κατανομή της
εξουσίας

Η κατανομή της εξουσίας από τον Αύγουστο

Η κατανομή της εξουσίας από τον Αύγουστο

- Ποιοι διαχειρίζονται τα επιμέρους θέματα;
  - Αναθέτει τη διαχείριση των επιμέρους θεμάτων σε δημόσιους άνδρες που είναι
    - ✦ Συγκλητικοί
    - ✦ Ιππείς
  - ✦ Βάζει αυστηρές **προϋποθέσεις** για να γίνει κάποιος συγκλητικός ή ιππέας
  - ✦ Ηθική ακεραιότητα
  - ✦ Εκπλήρωση στρατιωτικής υπηρεσίας
  - ✦ Μεγάλη περιουσία

Η κατανομή της εξουσίας από τον Αύγουστο

- Ποιοι διοικούν τις επαρχίες
  - Ο Αύγουστος «μοιράζεται» με τους συγκλητικούς αυτή την εξουσία
  - Οι επαρχίες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

**Επαρχίες παραμεθόριες /
επαρχίες που είχαν
προβλήματα**

Οι στρατιωτικοί διοικητές
αυτών των περιοχών ορίζονταν
από τον αυτοκράτορα

Υπόλοιπες επαρχίες

Τις διοικούσαν ανθύπατοι, που
τους ψήφιζε η σύγκλητος

Η κατανομή της εξουσίας από τον Αύγουστο

- Πώς στελεχώνεται η διοίκηση;
  - Επαγγελματίες υπάλληλοι ασκούσαν τα κρατικά αξιώματα – «αυτοκρατορικοί» υπάλληλοι

Οικονομικά και κοινωνικά μέτρα

- Συμβάλλει στην αναγέννηση της γεωργίας
- Προσπαθεί να επαναφέρει τα παλαιά «αυστηρά» ήθη
- Φροντίζει για τον εξωραϊσμό της Ρώμης – κατασκευάζει λαμπρά οικοδομήματα

Ο Οκταβιανός γίνεται Αύγουστος

- Ο Οκταβιανός κατάφερε να καταλύσει τη δημοκρατία και να συγκεντρώσει όλες τις εξουσίες στο πρόσωπό του χωρίς αντίδραση
- Αυτό παλαιότερα συνέβαινε μόνο με τους βασιλείς
- Προσποιήθηκε ότι θέλει να παραιτηθεί – η Σύγκλητος τον κάλεσε να παραμείνει, τον αναγόρευσε «Αύγουστο»
- Του αποδόθηκαν ακόμα και θεϊκές ιδιότητες...

